

Banenverlies in 2004 voor de meeste grote gemeenten

Wai Hong Chung

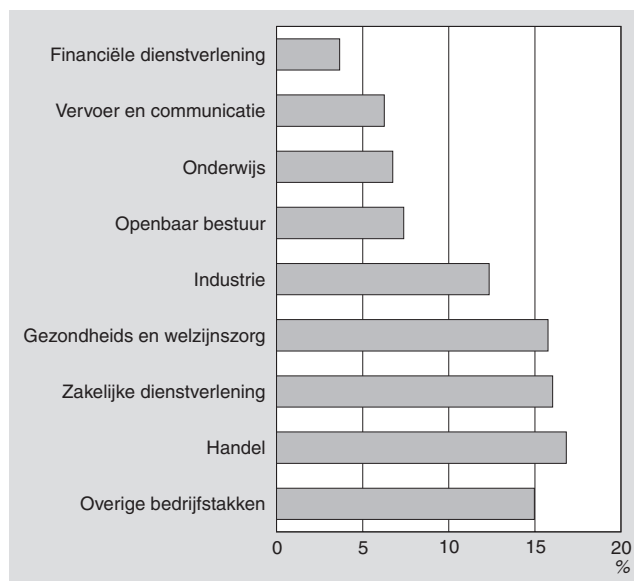
In 2004 is het aantal banen van werknemers voor de tweede keer op rij afgenomen. De afname was in bijna alle regio's en gemeenten merkbaar. Van de veertig corop-gebieden hadden er slechts vijf banengroei. Van de vier grote gemeenten kende alleen in Amsterdam een lichte banengroei. Over een periode van vijf jaar gezien was er wel een banengroei in Nederland van 3,5 procent. Dit komt doordat de banengroei in 2000 en 2001 veel sterker was dan het banenverlies in 2003 en 2004.

1. Ontwikkeling van het aantal banen

1.1 Banenverlies in 2001

Eind december 2004 is het aantal banen van werknemers ten opzichte van een jaar eerder gedaald met 65 duizend, ofwel 0,9 procent. Dit is het tweede achtereenvolgende jaar dat het aantal banen is afgenomen. In 2003 was de daling met 76 duizend nog iets groter. Per bedrijfstak verschilt de ontwikkeling. De drie grootste bedrijfstakken zijn de handel, de zakelijke dienstverlening en de gezondheids- en welzijnszorg. Deze zijn elk goed voor ongeveer een zesde van alle banen en samen voor bijna de helft van de banen in Nederland. De zakelijke dienstverlening en gezondheids- en welzijnszorg hadden in 2004 een toename van het aantal banen van respectievelijk 13 en 18 duizend. Het banenverlies werd, behalve in de handel, vooral gevonden in de andere bedrijfstakken. In de industrie (30 duizend), de bouw (19 duizend) en de handel (18 duizend) was de afname erg sterk. In totaal verdwenen in deze drie bedrijfstakken 66 duizend banen.

1. Verdeling banen naar bedrijfstak, december 2004

Als naar een periode van vijf jaar wordt gekeken (1999–2004) dan is het aantal banen in Nederland toegenomen. De stijgingen in de jaren 2000 en 2001 waren veel groter dan de dalingen in 2003 en 2004. Per saldo resulteert daarom een banengroei van 3,5 procent. De vier belangrijkste bedrijfstakken kenden echter een verschillende ontwikkeling in de periode 1999–2004.

1.2 Handel

De belangrijkste bedrijfstak in Nederland is de handel, die eind 2004 goed was voor 16,8 procent van de banen van werknemers. In de handel is het aantal banen in de periode 1999–2004 met maar 0,5 procent toegenomen. In 1999 was de banengroei nog bovengemiddeld. Het banenverlies zette echter al in 2002 in. In 2003 en 2004 was het verlies bovendien sterker dan gemiddeld. Hierdoor bleef de banengroei in de handel over de periode 1999–2004 achter bij het gemiddelde. Het aandeel van de handel in de totale werkgelegenheid is hierdoor afgenomen; het bedroeg eind 1999 nog 17,5 procent.

1.3 Zakelijke dienstverlening

De zakelijke dienstverlening is met 16 procent van alle banen eind 2004 de tweede bedrijfstak. Het aantal banen is in de periode 1999–2004 met 1,7 procent gestegen, minder dan de landelijke groei. Opmerkelijk is dat de zakelijke dienstverlening alleen in 2003 banenverlies kende. In 2004 was er namelijk een banengroei van 1,2 procent. In de jaren 1999–2002 waren de groeicijfers echter gering. Het aandeel van de zakelijke dienstverlening in de totale werkgelegenheid is sinds 1999 dan ook vrijwel gelijk gebleven.

1.4 Gezondheids- en welzijnszorg

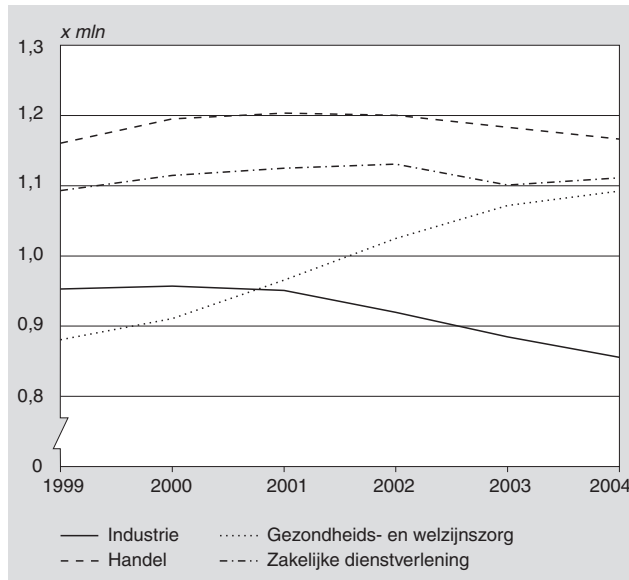
De sterkst gegroeide bedrijfstak is de gezondheids- en welzijnszorg. In 1999 waren er 880 duizend banen in deze bedrijfstak, maar door de explosieve groei in de jaren erna is het inmiddels gestegen tot ruim boven de 1 miljoen. In vijf jaar tijd is het aantal banen met maar liefst een kwart toegenomen. De banengroei is in 2004 met 1,7 procent weliswaar zeer bescheiden in vergelijking met de jaren daarvoor, maar ligt toch nog ruim boven de landelijke ontwikkeling. De gezondheids- en welzijnszorg is pas sinds 2001 een van de drie bedrijfstakken met de meeste banen en was in 2004 goed voor 15,8 procent van alle banen.

1.5 Industrie

In de industrie is het aantal banen al een aantal jaren achter elkaar aan het afnemen. Deze bedrijfstak heeft in de

periode 1999–2004 maar liefst 10 procent van haar werkgelegenheid verloren. In 2000 was nog sprake van een zeer geringe banengroei, maar de negatieve trend begon voor de industrie al in 2001 met een daling van 0,6 procent. In de jaren erna beliep het banenverlies steeds meer dan 3 procent. Sinds 2000 zijn er meer dan 97 duizend banen in de industrie verloren gegaan.

2. Aantal banen in de vier grootste bedrijfstakken

2. Ontwikkelingen banen naar corop-gebieden

2.1 Banengroei in vijf van de veertig corop-gebieden

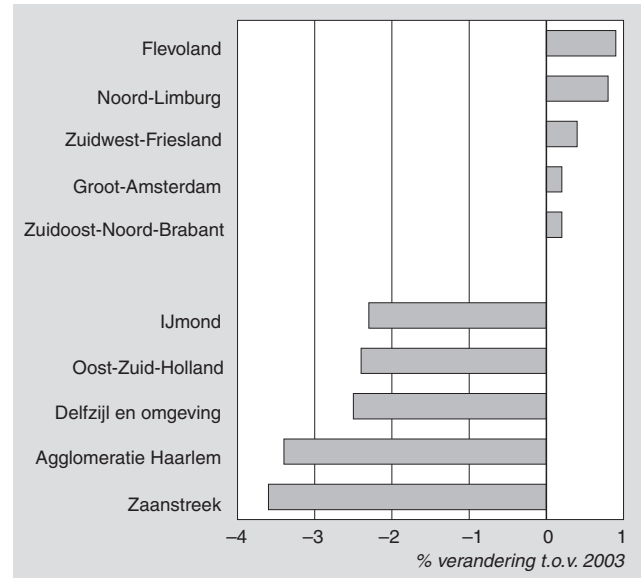
Nederland is ingedeeld in 40 corop-gebieden. Van deze gebieden waren er vijf die in 2004 banengroei kenden: Zuidwest-Friesland, Groot-Amsterdam, Zuidoost-Noord-Brabant, Noord-Limburg en Flevoland. De corop-gebieden waarin de vier grootste steden van Nederland liggen, bevatten de meeste banen. Corop-gebied Groot-Amsterdam was goed voor 10 procent van alle banen in Nederland. Groot-Rijnmond en Utrecht telden respectievelijk 8,4 en 8,3 procent en de Agglomeratie Den Haag 5,3 procent van alle banen.

Het corop-gebied met absoluut gezien de meeste banen in de industrie is echter niet een van deze vier corop-gebieden. Het is Zuidoost-Noord-Brabant, de regio Eindhoven. Van de banen in deze regio was eind 2004 ruim 20 procent in de industrie tegen landelijk 10 procent. De industrie kende hier in 2004 een kleiner banenverlies (–3,1 procent) dan heel Nederland (–3,4 procent). Het banenverlies van de industrie in Zuidoost-Noord-Brabant werd gecompenseerd door een sterke groei in de zakelijke dienstverlening en gezondheids- en welzijnszorg, met respectievelijk 6 en 2 procent. De werkgelegenheid in Zuidoost-Noord-Brabant is daardoor ten opzichte van 2003 licht gestegen.

Het corop-gebied Noord-Limburg behoorde met 188 duizend banen eind 2004 tot de middenmoot. Het heeft veel banen in de industrie, handel en gezondheids- en welzijnszorg. Ook hier was banenverlies in de industrie: 3,7 procent.

In de gezondheids- en welzijnszorg is het aantal banen met 0,4 duizend toegenomen en in de zakelijke dienstverlening met 1,4 duizend. Totaal gezien was in Noord-Limburg sprake van een lichte banengroei van 0,8 procent.

3. Banenontwikkeling in enkele corop-gebieden, 2004

Er waren veel meer corop-gebieden met een negatieve dan een positieve banenontwikkeling. De twee corop-gebieden met relatief de sterkste dalingen zijn Zaanstreek en Agglomeratie Haarlem. In de Zaanstreek beliep de daling 3,6 procent. In de agglomeratie Haarlem was de daling 3,4 procent. De belangrijkste gemeenten van deze twee corop-gebieden zijn Zaanstad en Haarlem. De ontwikkeling van de werkgelegenheid in deze gemeenten komt in paragraaf 4 aan bod.

Een groot corop-gebied met een relatief sterke daling is Arnhem/Nijmegen. In 2004 telde Arnhem/Nijmegen 295 duizend banen. Ten opzichte van een jaar eerder zijn er 4,6 duizend banen verloren gegaan. De belangrijkste bedrijfstak is de gezondheids- en welzijnszorg. Het aantal banen groeide er met 0,8 procent. In de meeste andere bedrijfstakken is het aantal banen echter gedaald. De bedrijfstakken industrie en handel verloren respectievelijk 1,8 en 0,9 duizend banen.

2.2 Ontwikkelingen 1999–2004

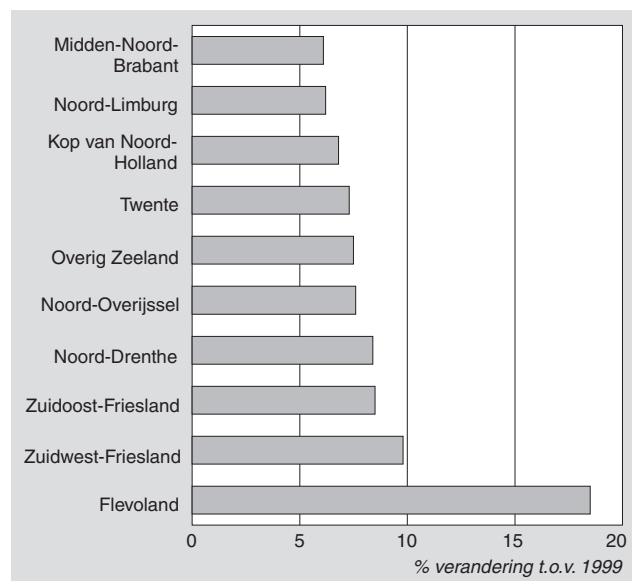
Van de corop-gebieden met meer dan 100 duizend banen presteerden Flevoland en Noord-Overijssel in de periode 1999–2004 het beste. In Flevoland groeit de werkgelegenheid al jaren achter elkaar sterk. In 2003 en 2004 zijn de groeicijfers wel wat minder dan de jaren ervoor, namelijk 0,9 procent voor beide jaren. In de jaren ervoor lag dit steeds boven de 3 procent. In de periode 1999–2004 is de totale banengroei zelfs 18,5 procent.

Het corop-gebied Noord-Overijssel kende in de periode 1999–2004 een groei van 7,6 procent. Het grootste deel van de groei kwam van de gezondheids- en welzijnszorg.

Deze is in 2004 de belangrijkste bedrijfstak. Het aantal banen is met 9 duizend toegenomen. In de andere bedrijfstakken zijn de ontwikkelingen verdeeld: een groei van 3 duizend banen in de zakelijke dienstverlening tegen een daling van 2 duizend banen in de industrie. Met een stijging van 11 duizend banen behoort Noord-Overijssel tot een van de sterke groeiers.

De Corop-gebieden met naar verhouding het grootste banenverlies in 1999–2004 zijn opnieuw Zaanstreek en Agglomeratie Haarlem. Dit komt vooral door het banenverlies in 2003 en 2004.

4. Corop-gebieden met de hoogste banengroei, 1999–2004

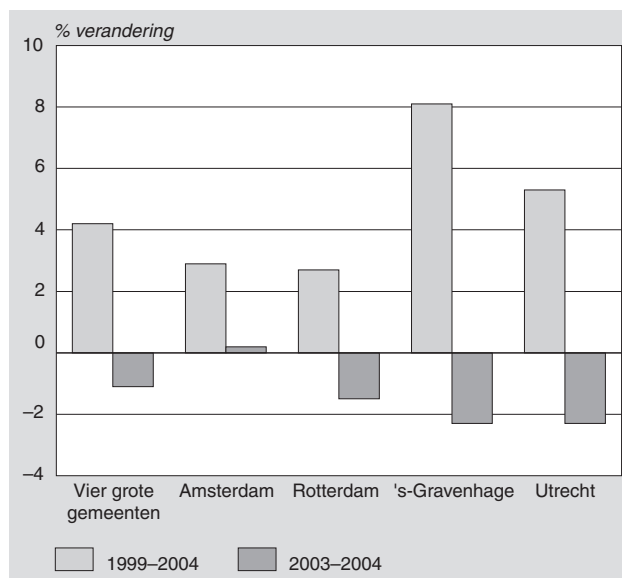
3. Ontwikkeling in de vier grote gemeenten

3.1 Iets groter banenverlies in de vier grote gemeenten samen

Nederland bestaat in 2004 uit 483 gemeenten. In de vier grootste gemeenten bedroeg het aantal banen in 2004 in totaal 1,25 miljoen of 18 procent van de gehele werkgelegenheid. De ontwikkeling is relatief iets slechter dan het landelijke beeld. De daling van het aantal banen komt voor de vier grote gemeenten samen in 2004 uit op 1,1 procent.

De samenstelling van het aantal banen naar bedrijfstak is per gemeenten verschillend en wordt onder andere bepaald door de ligging, bereikbaarheid en andere factoren. Zo ligt nabij Amsterdam de luchthaven Schiphol, is voor Rotterdam de haven een bron van werkgelegenheid, zijn in Den Haag tal van nationale en internationale overheden gevestigd en profiteert Utrecht van zijn centrale ligging in het land. Desondanks zijn de drie belangrijkste bedrijfstakken in de vier grote gemeenten dezelfde: handel, zakelijke dienstverlening en gezondheids- en welzijnzorg. Elk van de vier grote gemeenten heeft vervolgens een andere vierde belangrijke bedrijfstak. De grote gemeenten hebben relatief weinig banen in de industrie.

5. Ontwikkeling banen in de vier grote gemeenten

3.2 Lichte groei in Amsterdam

Amsterdam is met ruim 465 duizend banen de gemeente met de meeste banen. De meeste zaten in de drie grote bedrijfstakken. Het aandeel banen in de financiële bedrijfstak, de vierde bedrijfstak in Amsterdam, is qua omvang veel hoger dan landelijk: 11 procent in Amsterdam tegen 4 procent landelijk. Amsterdam kende bovendien groei in deze bedrijfstak. De stijging van 1,4 duizend banen in de financiële dienstverlening is opmerkelijk omdat landelijk het aantal banen in 2004 met 2,7 duizend daalde. Mede hierdoor is het aantal banen in Amsterdam in 2004 met 0,2 procent gegroeid. Een bijdrage aan deze groei leverden ook de zakelijke dienstverlening en de gezondheids- en welzijnzorg, beide met ruim duizend banen. Net als landelijk zijn veel banen verloren gegaan in de industrie, bouw en handel. In deze bedrijfstakken verdwenen in Amsterdam in totaal 2,4 duizend banen.

3.3 Banenverlies in Rotterdam

Rotterdam kwam eind 2004 op de tweede plaats met 333 duizend banen. De havenstad heeft veel meer banen in de bedrijfstak vervoer en communicatie dan gemiddeld: 11 procent tegen 6 procent voor heel Nederland. In deze bedrijfstak gingen in 2004 overigens 0,6 duizend banen verloren. In de drie grote bedrijfstakken is het aandeel banen vergelijkbaar met dat van Amsterdam. Ten opzichte van 2003 is het aantal banen in deze drie bedrijfstakken ongeveer gelijk gebleven. In de meeste andere bedrijfstakken is het aantal banen echter sterk afgenomen. In 2004 verloor Rotterdam 5,0 duizend banen. Een verlies van meer dan duizend banen kwam voor in de industrie, de bouw en de financiële dienstverlening.

3.4 Afname banen in 's-Gravenhage over de hele linie

Op de derde plek staat 's-Gravenhage met 247 duizend banen. De meeste banen zijn te vinden in het openbaar

bestuur, dat in 2004 goed was voor een aandeel van bijna 22 procent in de werkgelegenheid. Landelijk was dit 7,4 procent. Bij het openbaar bestuur in Den Haag is het aantal banen met 1,8 duizend gedaald. De drie grote bedrijfstakken waren samen goed voor 43 procent van de banen, waar het bij de drie andere grote steden steeds dichtbij 50 procent lag. In Den Haag is in bijna alle bedrijfstakken het aantal banen in 2004 gedaald. De totale afname was 5,6 duizend banen. Alleen de gezondheids- en welzijnszorg kende een lichte toename. Over de periode 1999–2004 was de groei echter verrassend hoog met 8,1 procent. Belangrijkste oorzaak hiervan was de groei in het openbaar bestuur en in de gezondheids- en welzijnszorg.

3.5 Utrecht relatief de grootste daler

De stad Utrecht kwam eind 2004 op 201 duizend banen. De vierde grote bedrijfstak in Utrecht is onderwijs met een aandeel van bijna 10 procent, tegen 6,7 procent landelijk. Het onderwijs kende in Utrecht een groei van 0,2 duizend banen. In de andere bedrijfstakken zijn er echter meer banen verloren gegaan dan bijgekomen. Relatief gezien presteert Utrecht met een banenverlies van 2,3 procent het slechts van de vier grote gemeenten. Het banenverlies was met name in vervoer en communicatie en zakelijke dienstverlening fors. Over de periode 1999–2004 kende Utrecht wel een grote banengroei met 5,3 procent. Deze groei vond vooral plaats in de bedrijfstakken gezondheids- en welzijnszorg, openbaar bestuur en cultuur en overige dienstverlening. Opvallend is het banenverlies in de financiële dienstverlening met maar liefst 17 procent.

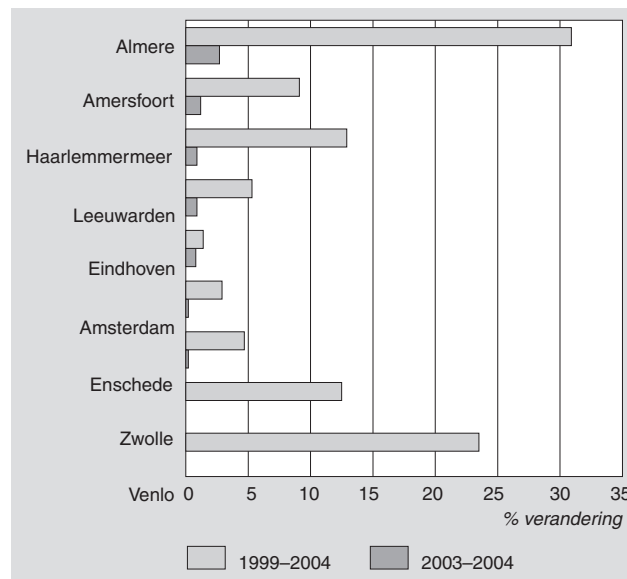
4. Ontwikkelingen in de 25 belangrijkste gemeenten

4.1 In de 25 gemeenten met de meeste banen vergelijkbaar beeld

De 25 gemeenten met de meeste werkgelegenheid hadden samen 2,9 miljoen banen. Het aantal banen in deze gemeenten samen is met een daling van 1,0 procent iets sterker gekrompen dan landelijk. Toch kenden zeven van deze gemeenten in 2004 een banengroei. Het gaat om Almere, Amersfoort, Haarlemmermeer, Leeuwarden, Eindhoven, Amsterdam en Enschede. In Zwolle en Venlo was er geen verandering. In de periode 1999–2004 daarentegen is het aantal banen in deze 25 gemeenten relatief sneller ge-

groeid dan in heel Nederland. Dit kwam door de sterke groei in de gemeenten Almere, Haarlemmermeer, Venlo en Zwolle met meer dan 10 procent.

6. Ontwikkeling banen in gemeenten met banengroei in 2004

4.2 Gemeenten met banengroei

De gemeente Almere is met een banengroei van 2,7 procent het hardst gegroeid. Dit is vooral te danken aan de zakelijke dienstverlening en handel. In 2003 viel Almere nog net buiten de 25 gemeenten met de meeste banen, maar in 2004 is zij in de top 25 beland en voor het eerst de grens van 50 duizend banen gepasseerd. Het aantal banen in Almere is in de periode 1999–2004 met meer dan 30 procent gestegen. De hoge groeipercentages lagen met name in het begin van deze periode.

Ook Amersfoort heeft het goed gedaan met een stijging van 1,2 procent in 2004. Het aantal banen in de handel en financiële dienstverlening samen is met 1,1 duizend toegenomen. In de grootste bedrijfstak van Amersfoort, de zakelijke dienstverlening met een aandeel van 22 procent, verdwenen er ruim 0,4 duizend banen. In de periode 1999–2004 is de werkgelegenheid in Amersfoort met 9 procent hard gegroeid. Een belangrijke bijdrage hieraan levert het onderwijs, dat ieder jaar banengroei kende.

Staat 1
Banen in de vier grote gemeenten naar bedrijfstak, 2004

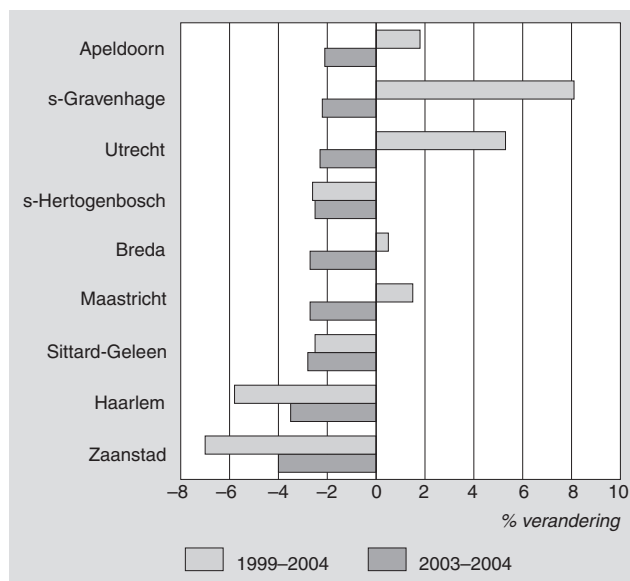
	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
%					
Handel	13	12	10	12	17
Zakelijke dienstverlening	23	19	20	22	16
Gezondheids en welzijnszorg	14	17	14	16	16
Industrie	5	9	3	5	12
Openbaar bestuur	7	7	22	8	7
Onderwijs	7	8	6	10	7
Vervoer en communicatie	7	11	8	8	6
Financiële dienstverlening	11	5	5	7	4
Overige	14	12	14	13	15

4.3 Gemeenten met banenverlies

In driekwart van de gemeenten is sprake van banenverlies. Gemeenten met een sterk dalende werkgelegenheid waren in 2004 Zaanstad en Haarlem. Deze twee gemeenten vertegenwoordigen voor het grootste gedeelte de coropgebieden Zaanstreek en Agglomeratie Haarlem. Bij Zaanstad was een daling zichtbaar van 4 procent. Als naar de structuur van de werkgelegenheid van Zaanstad wordt gekeken, blijkt dat het aandeel van de handel (24 procent) en industrie (15 procent) veel hoger is dan gemiddeld. Beide bedrijfstakken kenden een fors banenverlies. Ook over de periode 1999–2004 gezien was Zaanstad een van de sterkste dalers, met name door banenverlies in de industrie en de zakelijke dienstverlening.

Bij Haarlem lag de daling met 3,5 procent iets lager dan bij Zaanstad. In Haarlem wordt het banenverlies veroorzaakt door de banenontwikkeling in de gezondheids- en welzijnszorg. Een grote instelling op dat terrein is verhuisd naar Haarlemmermeer. Ook in het openbaar bestuur en de handel waren dalingen te zien, in beide bedrijfstakken met 0,4 duizend banen. In Haarlem is het aandeel in de werkgelegenheid van het openbaar bestuur groter dan landelijk. Een pluspunt was de groei in de bedrijfstak vervoer en communicatie met 0,4 duizend banen, tegenover een daling in Nederland van 9,5 duizend. Over de hele periode 1999–2004 behoorde Haarlem met een daling van 6 procent tot de sterkste dalers.

7. Ontwikkeling banen in gemeenten met grootste banenverlies in 2004

Technische toelichting

De hier gepubliceerde gegevens zijn afkomstig uit de Enquête werkgelegenheid en lonen (EWL) van het CBS. Het peilmoment van de EWL is 31 december. Centraal staan werknemers die in dienst zijn van bedrijven en instellingen. Werknemers zijn mensen die arbeid verrichten tegen loon of salaris. Omdat een werknemer bij meerdere bedrijven kan werken, hebben de uitkomsten betrekking op het totaal aantal banen van werknemers, en niet op het

aantal werknemers. In deze aantallen banen tellen alle banen mee, ongeacht hun arbeidsduur. Ook banen van directeuren die tevens grootaandeelhouder zijn, worden meegeteld. De uitkomsten hebben betrekking op alle bedrijfstakken, met uitzondering van de bedrijfstakken personeel in dienst van huishoudens (SBI 95) en internationale gemeenschapsorganen (SBI 99) (CBS, 1993).

De EWL is een grootschalige enquête en beoogt alle bedrijven en instellingen met tien of meer werknemers waar te nemen. Uit de overige bedrijven en instellingen wordt een steekproef van gemiddeld 5 procent getrokken. De hier gepresenteerde cijfers over 2004 zijn gebaseerd op de waarneming van bijna 70 duizend bedrijven en instellingen die samen ruim 5,1 miljoen banen tellen ofwel 74 procent van het totaal. Door middel van ophogen en imputeren zijn schattingen bepaald voor de non-respons (ongeveer 500 duizend banen) en het deel dat niet in de steekproef valt (ongeveer 1,3 miljoen banen).

De ontwikkelingen van jaar op jaar worden weergegeven in de vorm van mutatiecijfers. Deze cijfers zijn geschoond voor de effecten van gemeentelijke herindelingen en van veranderingen in de indeling naar economische activiteit. Dit is bewerkstelligd door het zogenoemde volgtijdelijk vergelijkbaar maken.

Uitgangspunt voor het volgtijdelijk vergelijkbaar maken vormen de niveaucijfers van twee opeenvolgende jaren. Voor niveaucijfers zijn de banen ingedeeld naar economische activiteit en regio van het bijbehorende jaar. De indeling naar economische activiteit geeft de werkelijke situatie in het desbetreffende verslagjaar weer, zoals vastgelegd in het ABR. Is er bij een bedrijf sprake van meerdere economische activiteiten dan worden alle banen van dat bedrijf ingedeeld bij de activiteit waar het zwaartepunt ligt. Bedrijven kunnen in de loop van de tijd van economische activiteit veranderen, bijvoorbeeld doordat het zwaartepunt verschuift of door een fusie, overname of afsplitsing. Dit betekent dat verschillen tussen de niveaus van twee opeenvolgende jaren (voor zover gedetailleerd naar economische activiteit) twee oorzaken kunnen hebben: een reële ontwikkeling in de werkgelegenheid in de desbetreffende bedrijfstak en ontwikkelingen die veroorzaakt worden doordat niet alle bedrijven, inclusief voorgangers en opvolgers, beide jaren in dezelfde bedrijfstak zijn ingedeeld. Als een bedrijf eerst door het CBS is ingedeeld in de industrie, en het volgende jaar in de handel, dan draagt dit in de opeenvolgende niveaucijfers bij aan een daling in de industrie en aan een stijging in de handel. Hetzelfde verschijnsel doet zich voor bij uitkomsten naar regionale indelingen zoals gemeenten, coropgebieden, provincies en RPA-gebieden. Door gemeentelijke herindelingen zijn uitkomsten van opeenvolgende jaren niet zondermeer vergelijkbaar.

Volgtijdelijk vergelijkbare mutatiecijfers tussen twee opeenvolgende jaren worden nu samengesteld door voor de banen uit het eerste jaar de indeling naar regio en economische activiteit om te zetten naar die van het tweede, daaropvolgende jaar. Pas daarna worden, in combinatie met de niveaucijfers van het tweede jaar, mutaties bepaald. Voor de regionale indeling beperkt deze actie zich tot gemeenten die als geheel bij een herindeling zijn

betrokken. Situaties waarbij slechts een deel van een gemeente is betrokken, blijven buiten beschouwing. Alle grenswijzigingen tussen gemeenten vermeldt het CBS in de publicatie Demografische kerncijfers per gemeente (CBS, 2004).

In 2004 zijn er geen regionale uitkomsten van de beroepsmilitairen beschikbaar. In de tabel hieronder, 'Banenontwikkeling naar corop-gebied, 2004' is daarom 'regio onbekend' toegevoegd. Voor de berekening van de ontwikkelingspercentages 1999–2004 zijn er correcties op de standcijfers van 1999 toegepast, zodat de ontwikkelingscijfers vergelijkbaar zijn.

De hier gepubliceerde EWL-uitkomsten vormen slechts een deel van de gegevens die vrij beschikbaar zijn. In StatLine, de elektronische database van het CBS, is het mogelijk om de banen van werknemers uit te splitsen naar andere gemeenten gekruist met economische activiteit. Zie de website van het CBS, www.cbs.nl. Voor extra informatie die niet in StatLine is opgenomen, kunt u contact opnemen met de betaaltelefoon van het CBS, telefoon 0900–0227.

Begrippen

Algemeen Bedrijfsregister (ABR)

Het register van het CBS dat alle bedrijven en instellingen in Nederland bevat. Van elk bedrijf zijn hierin diverse administratieve gegevens opgenomen, zoals naam, adres en telefoonnummer. Daarnaast staan in dit register enkele voor statistiek relevante kenmerken van bedrijven, zoals economische activiteit (SBI), grootteklasse, sectorcode-ABR en vestigingsgemeente.

Baan

Een werkkring van een werknemer. Als iemand meer dan één werkkring heeft, telt elke werkkring als een afzonderlijke baan.

Standaard bedrijfsindeling (SBI)

Voor de indeling naar economische activiteit wordt de Standaard bedrijfsindeling 1993 gebruikt. Dit is een CBS-indeling waarbij de economische activiteit van een bedrijf gekenmerkt wordt door het voortgebrachte product, de in het productieproces gebruikte grondstoffen en hulpdiensten, en de aard van het productieproces. De Standaard bedrijfsindeling heeft een hiërarchische opbouw. Het hoogste niveau is een indeling in vier bedrijfssectoren. Deze bedrijfssectoren zijn onderverdeeld in zestien bedrijfstakken, die op hun beurt weer gesplitst zijn in bedrijfsklassen en bedrijfsgroepen. De onderscheiden groepen zijn genummerd met SBI-codes.

Werknemers

Mensen die arbeid verrichten op basis van loon of salaris.

Literatuur

CBS, 1993, Standaard Bedrijfsindeling 1993, Index per bedrijfs(sub)klasse.

CBS, 2004, Grenswijzigingen tussen resp. opheffing, samenvoeging en nieuwvorming van gemeenten, 1 januari 2004. In: Demografische kerncijfers per gemeente 2004, blz. 7.

CBS, 2005, Regionale werkgelegenheid in Nederland in 2003. In: Sociaal-economische trends, 2de kwartaal 2005, blz. 30–36.

Tabel 1
Banenontwikkeling naar corop-gebied, 2004

		Banen van werknemers	Ontwikkeling	
		2004	2003–2004	1999–2004 ¹⁾
		<i>x 1 000</i>	%	
Totaal		6 929	–0,9	3,5
01	Oost-Groningen	45	–2,2	2,0
02	Delfzijl en omgeving	16	–2,5	0,2
03	Overig Groningen	163	–0,9	4,9
04	Noord-Friesland	123	–0,3	4,7
05	Zuidwest-Friesland	35	0,4	9,8
06	Zuidoost-Friesland	73	–0,8	8,5
07	Noord-Drenthe	69	–0,3	8,4
08	Zuidoost-Drenthe	55	–1,3	–2,9
09	Zuidwest-Drenthe	47	–1,0	5,4
10	Noord-Overijssel	154	–0,7	7,6
11	Zuidwest-Overijssel	58	–1,7	1,9
12	Twente	242	–0,6	7,3
13	Veluwe	258	–1,2	2,4
14	Achterhoek	146	–0,1	3,6
15	Arnhem/Nijmegen	295	–1,6	3,9
16	Zuidwest-Gelderland	80	–0,9	4,9
17	Utrecht	574	–1,3	2,1
18	Kop van Noord-Holland	115	–1,1	6,8
19	Alkmaar en omgeving	88	–0,2	5,5
20	IJmond	65	–2,3	5,8
21	Agglomeratie Haarlem	81	–3,4	–6,5
22	Zaanstreek	56	–3,6	–5,7
23	Groot-Amsterdam	721	0,2	3,6
24	Het Gooi en Vechtstreek	103	–1,0	0,5
25	Agglomeratie Leiden en Bollenstreek	154	–1,2	4,2
26	Agglomeratie 's-Gravenhage	370	–2,0	2,9
27	Delft en Westland	100	–0,3	–3,1
28	Oost-Zuid-Holland	121	–2,4	2,5
29	Groot-Rijnmond	579	–0,9	4,4
30	Zuidoost-Zuid-Holland	160	–0,6	–1,1
31	Zeeuwsch-Vlaanderen	41	0,0	3,7
32	Overig Zeeland	97	–0,4	7,5
33	West-Noord-Brabant	254	–1,2	4,4
34	Midden-Noord-Brabant	184	–0,8	6,1
35	Noordoost-Noord-Brabant	270	–1,4	2,9
36	Zuidoost-Noord-Brabant	326	0,2	4,5
37	Noord-Limburg	118	0,8	6,2
38	Midden-Limburg	88	–0,9	5,0
39	Zuid-Limburg	243	–2,0	–2,7
40	Flevoland	113	0,9	18,5
	Regio onbekend ²⁾	50		

¹⁾ Voor de berekening van de ontwikkelingspercentages voor 1999–2004 is gecorrigeerd voor de onbekende regio codes in 2004.

²⁾ In 2004 zijn er geen regionale uitkomsten van de beroepsmilitairen beschikbaar, deze zijn bij 'Regio onbekend' geplaatst.

Tabel 2
Banenontwikkeling in de 25 gemeenten met de meeste banen, 2004

		Banen van werknemers	Ontwikkeling	
		2004	2003–2004	1999–2004 ¹⁾
		<i>x 1 000</i>	%	
Amsterdam	465		0,2	2,9
Rotterdam	333		–1,5	2,7
's-Gravenhage	247		–2,2	8,1
Utrecht	201		–2,3	5,3
Eindhoven	139		0,8	1,4
Haarlemmermeer	125		0,9	12,9
Groningen	113		–0,6	6,4
Tilburg	103		–0,5	8,3
Arnhem	89		–2,0	0,3
's-Hertogenbosch	88		–2,5	–2,6
Nijmegen	87		–1,5	4,5
Breda	86		–2,7	0,5
Zwolle	82		0,0	12,5
Apeldoorn	80		–2,1	1,8
Maastricht	70		–2,7	1,5
Amersfoort	70		1,2	9,1
Enschede	69		0,2	4,7
Leeuwarden	65		0,9	5,3
Haarlem	62		–3,5	–5,8
Leiden	58		–1,6	6,7
Dordrecht	54		–0,5	2,5
Zaansstad	53		–4,0	–7,0
Sittard-Geleen	52		–2,8	–2,5
Venlo	51		0,0	23,5
Almere	51		2,7	30,9

¹⁾ Voor de berekening van de ontwikkelingspercentages voor 1999–2004 is gecorrigeerd voor de onbekende regiocodes in 2004.